

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1



Суми
Сумський державний університет
2019

2. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р., № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.
3. Фіолевський Д. П., Лобанцев С. Ю., Мезенцев Є. І. Державна виконавча служба в Україні : навч. посіб. К. : Алерта, 2004. 564 с.
4. Сівернін Д. В. Зарубіжний досвід діяльності органів, що здійснюють повноваження, пов'язані із виконанням судових рішень, та його адаптація до вітчизняної правової системи. *Європейські перспективи*. 2014. № 3. С. 81-97.
5. Шандрук С. Система примусового виконання рішень суду. Світовий досвід. *Науковий вісник*. 2010. Вип. 5 «Демократичне врядування». URL: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik5/fail/+Shandruk.pdf.
6. Ustawa z 29.08.1997 r. «O komornikach sądowych i egzekucji». URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971330882/U/D19970882Lj.pdf>.
7. Митронюк Р. В. Окремі питання реформування системи органів виконання рішень суду та органів публічної адміністрації. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 13. С. 24-30.
8. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 р. №1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.

ІНСТИТУТ ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Дегтяр Р. О.

*Студентка IV курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Шапіро В. С.

*к.ю.н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Виконавче провадження є досить важливою завершальною стадією судового провадження. Такі дії спрямовані на відновлення порушених прав і свобод людини та громадянина. Кожна країна має свої певні особливості інституту виконавчого провадження які зумовлені тією чи іншою правовою системою, до якої належить вона належить.

Віднедавна, Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» прийнятий від 2 червня 2016 року запроваджено змішану систему виконання судових та інших рішень, залишивши інститут державних виконавців та ввівши інститут приватних виконавців. Таке нововведення було

обґрунтовано тим, що стан виконання в Україні судових рішень, був досить незадовільним, оскільки більшість рішень, які набули законної сили, лишались невиконаними через завантаження державних виконавців та низки інших чинників.

Міністр юстиції України, Петренко Павло Дмитрович, навів статистику, за якої у 2017 році показники виконання судових рішень зросли з 5% до 18%. Екс-заступником Міністра юстиції з питань виконавчої служби Сергієм Шкляром у 2018 році була опублікована стаття, у якій йшлося про те, що у 2017 р., повністю виконано 83% рішень.

На нашу думку, такі результати є досить вагомими, що підтверджує доцільність запровадження в Україні інституту приватних виконавців.

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» приватними виконавцями є громадяни України які уповноважені державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень та є суб'єктом незалежної професійної діяльності [1].

Інститут приватного виконавця є не новим в світі. В країнах Європи, зазвичай, діє змішана система або окремо за системою приватного виконання, або державною системою.

У Прибалтійських країнах таких як: Латвія, Литва, Естонія, відбувся перехід на приватну систему виконання, показники виконаних рішень якої збільшилися вдвічі. Також є ряд країн, у яких функціонують тільки державні службовці, це такі країни як: Норвегія, Швеція, Фінляндія, де такий інститут є досить дієвим і донині.

У країнах, де судові рішення виконуються приватними виконавцями, існують такі вимоги: державою проводяться відповідні конкурсні відбори, регулюється компетенція приватних виконавців, встановлюються розміри оплати праці приватних виконавців, здійснюється перевірка діяльності приватних виконавців. Приватний виконавець отримує повноваження від держави та діє від її імені. Приватний виконавець є вільним професіоналом, що здійснює незалежну професійну діяльність. Вони самостійно організовують свою діяльність і несуть повну майнову відповідальність за результати своєї діяльності [2, с. 76].

Розглянемо окремо досвід функціонування інституту приватного виконавця в країнах Європейського союзу.

У Франції інститут приватного виконання склався історично, відколи функції судових виконавців виконуються не державними службовцями, а «примусовими виконавцями», тобто особами, які отримали ліцензію у держави на дану діяльність. У Франції, особа яка виявила бажання стати приватним виконавцем, повинен мати

юридичну освіту, пройти дворічне стажування у відповідній конторі, скласти державний кваліфікаційний іспит [3].

На відміні від Французької республіки у Федеративній Республіці Німеччина примусове виконання судових або інших актів є державною функцією, яку у відповідності до законодавства реалізують державні службовці – судові виконавці. Їх призначає на посаду голова вищого регіонального суду та керівник окружного суду. Судовий виконавець здійснює свою професійну діяльність незалежно, за свій рахунок та під свою відповідальність, при цьому маючи державно-владні повноваження і статус державного службовця [4, с. 47].

Таким чином, на відміну від Франції, судові виконавці в Німеччині мають статус державних службовців хоча за повноваженнями схожі на приватних виконавці.

Порядок примусового виконання рішень судів у Республіці Польща регулюється Законом «Про судових виконавців». У статті 2 даного законодавчого акту зазначено перелік компетенцій даних посадових осіб, а саме: виконання судових рішень по грошових і нематеріальних претензіях і забезпечення вимог, в тому числі наказів щодо забезпечення безпеки в Європейському банку; виконання інших виконавчих розпоряджень, виданих на підставі окремих правил і правозастосовних актів-документів, які підлягають виконанню в судовому порядку без окремого примусового виконання [5]. Виконавець здійснює примусове виконання рішень суду, але не є працівником суду чи будь-якого іншого державного органу.

У Литві діють лише приватні пристави, поява яких була викликана низьким рівнем ефективності роботи державних виконавців. В Естонії Законом «Про судових виконавців» від 01.03.2003 р. судового виконавця визначають як незалежну особу, яка посідає публічно-правову посаду та виконує свої посадові обов'язки як особа вільної професії від свого імені та під свою відповідальність. Він не є приватним підприємцем або державним службовцем [6, с. 11].

З дослідження нами вбачається використання терміну «приватні пристави» та «судові виконавці» в країнах Європи. В Україні досить схожі положення щодо повноважень таких осіб. Приватні виконавці також уповноважені державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень та є суб'єктом незалежної професійної діяльності. Державне регулювання діяльності приватного виконавця покладене на Міністерство юстиції України.

На нашу думку, з огляду на досвід країн, введення інституту приватного виконавця позитивно впливає на показники виконання судових рішень і рішень інших органів, в Україні з моменту його введення такий показник в кілька разів збільшився порівняно з

попередніми роками. Наявність спільних ознак національних систем виконавчого провадження з країнами Європейського Союзу дає нам змогу свідчити про те, що Україна робить впевнені кроки до європейської інтеграції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 10.04.2019).
 2. Сайко Л.Ю., Ляшенко В.В. Правові аспекти започаткування інституту приватних виконавців в Україні. Молодий вчений, 2015. № 5 (20). Частина 3. С. 75-78.
 3. Сандыбаева А. Исполнитель решений. URL: http://expert.ru/kazakhstan/2006/16/sudebnyye_resheniya/
 4. Мальцева Є. В. Порівняльний аналіз систем виконавчого провадження в Україні та зарубіжних державах. Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского Серия «Юридические науки». Том 26 (65). 2013. № 1. С. 44-48.
 5. Ustawa z 29.08.1997 r. «O komornikach sądowych i egzekucyj» / URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19971330882/U/D19970882Lj.pdf>
- Авторгов А. Приватний судовий виконавець. Естонський досвід . Юридична газета. 2004. № 11 (23). С. 11-12.